

Innstilling

fra

**utvalg som har behandlet spørsmål om utvidet
redskapsfleksibilitet i garn- og snøregruppens fiske
etter makrell**

31. januar 2015

Innholdsfortegnelse	Side
Oppsummering av utvalgets forslag	3
1 Innledning	4
2 Utvalgets sammensetning	5
3 Møter	6
4 Utvalgets mandat	6
5 Kvoter- og redskapsfleksibilitet for perioden 2011-2014	7
6 Fangstmønster i garn- og snøregruppen for perioden 2011 – 2014	8
7 Regelverk knyttet til bruk av flytetrål/partrål	12
8 Gjeldende samfiskebestemmelser	14
9 Drøfting og tilrådninger	16
9.1 Ad spørsmål om utvidet redskapsfleksibilitet i garn- og snøregruppen (not)	16
9.2 Ad spørsmål om å kunne drive partråling/pelagisk trål	17
9.3 Ad spørsmål om samfiske	17
9.4 Ad spørsmål om refordelinger i garn- og snøregruppen	17
Vedlegg: Utdrag fra Utøvelsesforskriften – regler for samfiske og samføring	20

Oppsummering av utvalgets forslag:

- anbefaler at alle fartøyene i garn- og snøregruppen gis anledning til å benytte not i fiske etter makrell under gitte forutsetninger.
- tilrår at fartøy i garn- og snøregruppen med hjemmelslengde på 13 meter og større og med største lengde på 15 meter og over også gis anledning til å benytte not i fiske etter makrell.
- tilrår som en prøveordning for 2015 at fartøy både med hjemmelslengde under 15 meter og største lengde under 15 meter gis anledning å fiske overregulert kvote (maksimalkvoten) med not. Effekten av dette evalueres etter 2015-sesongen.
- setter imidlertid som en klar forutsetning at en inkludering av fartøy både med hjemmelslengde over 15 meter og største lengde over 15 meter i redskapsfleksibilitetsordningen må basere seg på at disse kun kan fiske den garanterte fartøykvoten med not.
- mener at det fortsatt er en reell fare for at garn- og snørefisket kan bli «utradert» dersom det gis en generell adgang til at også fartøy med største lengde over 15 meter kan bruke not i fiske etter makrell.
- mener derfor at det er helt nødvendig å etablere et «vanntett skott» knyttet til de fartøyene med garn- og snøreadgang som både har hjemmelslengde og største lengde under 15 meter. Utvalget går inn for at dette må løses ved å innføre en regel om at slike garn- og snøreadganger ikke kan «flyttes» over til fartøy med største lengde på 15 meter og over, verken i forbindelse med en ren fartøyutskifting eller i forbindelse med strukturering.
- tilrår at det etableres et unntaksregime for fartøy som allerede har hjemmelslengde under 15 meter og største lengde over 15 meter, ved at det fastsettes en skjæringsdato (forskriftsendringsdato), hvor det etter denne datoen ikke lenger kan «flyttes» garn- og snøreadganger med hjemmelslengde under 15 meter over til fartøy med største lengde på 15 meter og over.
- tilrår at også fartøy i kystgruppen også gis anledning til å bruke partrål/pelagisk trål i makrellfisket. Utvalget forutsetter videre at fartøy med garn- og snøreadgang som velger å benytte partrål/pelagisk trål underlegges de samme kvotereguleringsbestemmelsene som ved fiske med not mht. å kunne fiske maksimalkvote eller garantert kvote.
- går inn for at fartøy med garn- og snøreadgang med hjemmelslengde under 15 meter og største lengde under 15 meter gis anledning til samfiske i fisket etter makrell. Slikt fiske må utøves som et låssettingsfiske.
- er av den oppfatning at, i og med at det fortsatt legges opp til et overregulert fiske i garn- og snøregruppen for en del av fartøyene i denne reguleringsgruppen (både hjemmelslengde og største lengde under 15 meter), så bør det fortsatt etableres en forhåndsfastsatt refordelingsdato. Denne tilrås satt til midten av september, slik som tidligere.
- når det gjelder hvilke fartøy som skal omfattes av en eventuell refordeling tilrår utvalget at en viderefører etablerte praksis med at det kun er de fartøyene (med angitt redskap) som har adgang til å fiske maksimalkvotene som også gis kvotetillegg gjennom refordelinger. Utvalget går inn for at eventuelle mindre restkvoter forutsettes overført til påfølgende års gruppekvote til garn- og snøregruppen. Dersom det imidlertid skulle oppstå en situasjon med en ekstraordinær høy restkvote mener utvalget at en må vurdere å inkludere alle fartøyene i garn- og snøregruppen i en refordeling

1 Innledning

Spørsmål knyttet til økt redskapsfleksibilitet i norske fiskerier har de senere år fått et økende fokus, både hos myndigheter og i næringen. Det vises i denne forbindelse bl.a. til Fiskarlagets eget utvalg, og behandling av spørsmålet om «*Fleksibelt redskapsvalg*», jfr. landsstyrevedtak 79/14. Forannevnte utvalg og prosess hadde sitt utspring i SINTEF-rapporten (2012) om «*Fritt redskapsvalg*»

Når det gjelder kystgruppens makrellfiske, så fremmet daværende Fiskeri- og kystdepartementet et høringsnotat av 9. juli 2009 om redskapsfleksibilitet og harmonisering av reguleringene i kystgruppen. Dette høringsnotatet ble behandlet i landsstyresak 70/09 og organisasjonen påpekte mange uheldige sider ved forslaget, og gikk således i mot forslagene fra departementet. Fiskarlaget anbefalte en videreføring av gjeldende reguleringsregime i kystgruppen med tre reguleringsgrupper. På tross av motstanden i næringen valgte departementet likevel å innføre en ny reguleringsmodell med virkning fra 2011 hvor reguleringsgruppene var slått sammen, kombinert med et reguleringskille ved 13 meter. Dette regimet medførte betydelig misnøye i kystgruppen, og resulterte i at departementet utarbeidet et nytt høringsnotat i februar 2011 hvor det ble skissert to alternative modeller, hvor av den ene var en videreføring av tidligere års regulering i kystgruppen med tre reguleringsgrupper. Fiskarlaget anbefalte på nytt en videreføring av kystgruppens makrellregulering, og dette ble også resultatet da departementet fastsatte den endelige kvotereguleringen for 2011. I forannevnte behandling bemerket Landsstyret bl.a. følgende når det gjelder spørsmålet om redskapsfleksibilitet (arbeidsutvalgsvedtak 13/11):

«Fritt redskapsvalg kan i mange sammenhenger være en positiv ramme for flåtens muligheter til å utøve ett fiskeri. Det har derfor vært ført mange diskusjoner i organisasjonen om å tillate at fartøy med garn/krok adgang skal kunne nytte notredskap i sitt makrellfiske, tilsvarende som fartøy med notadgang alltid har kunnet benytte garn/krokredskap. Etter hvert som tiden har gått, og det er blitt innført strukturkvoteordninger for makrellflåten over 13 meter, har imidlertid spørsmålet om redskapsfrihet ført til at mange av aktørene innenfor garn/krokgruppen har påpekt en "frykt" for at fartøy med garn/krokadgang ville komme til å bli innstrukturert i kvotegrunnlaget til større notfartøy. Resultatet av en slik mulig utvikling kan bli at garn/krokgruppen etter hvert vil "forsvinne", og Fiskarlaget er derfor pr. i dag skeptisk til å gå inn for at fartøy med garn/krokadgang skal kunne nytte not for å fiske sin makrellkvote. Norges Fiskarlag har imidlertid også en viss forståelse for de som argumenterer for redskapsfrihet, og etter en helhetsvurdering kan organisasjonen støtte forslaget i høringsnotatet under Alternativ A om at fartøy med garn/krokadgang med hjemmelslengde under 13 meter og faktisk lengde under 15 meter skal kunne nytte notredskap i 2011 som en prøveordning. Makrellkvoter knyttet til fartøy med hjemmelslengde under 13 m er så langt ikke omfattet av strukturkvoteordningen, derfor vil ikke slike makrellkvoter kunne inngå i strukturprosjekter. Fiskarlaget har for øvrig fortsatt en prosess rundt spørsmålet om strukturkvoteordning i makrellfisket for fartøy med hjemmelslengde under 13 m, jfr. landstyrevedtak 29b/10 av 16. juni 2010.»

På grunnlag av foranstående etablerte myndighetene fra og med makrellsesongen 2011 adgang for at fartøy i snøre- og garngruppen med hjemmelslengde under 13 meter og største lengde under 15 meter også kunne fiske sin makrellkvote med notredskap. Som følge av at den opprinnelige reguleringsforskriften for 2011 generelt åpnet opp for at snøre- og garnkvoter kunne fiskes med notredskap, førte dette bl.a. til salg og kjøp av fartøy med snøre- og garnadgang, hvorav noen slike kvoter ble ervervet på større notfartøy med den hensikt at kvoten skulle fiskes med not. Reguleringsforskriften ble imidlertid endret 25. februar 2011, og innebar en stopp i mulighetene til å «flytte» snøre- og garnkvoter som nevnt foran. Det ble imidlertid etablert særskilte unntaksordninger for notfartøy med største lengde over 15 meter som hadde ervervet seg en snøre- og garnkvote med hjemmelslengde under 13 meter i tidsrommet 20.12.2010 – 25.3.2011. Slike fartøy har kun fått anledning til å fiske garantert kvote.

Det var frykten for en gradvis «utradering» av snøre- og garngruppen som var årsaken til at organisasjonen var tilbakeholden med å slippe opp for et friere redskapsvalg.

I de siste to årene har fangstbarheten og tilgjengeligheten av makrell for snøre- og garnredskap vært varierende og uforutsigbar, og i 2014 gjensto et betydelig restkvantum i denne gruppen. Også pris og

leveranseforhold for snørefanget makrell har hatt en negativ utvikling i de siste par årene, noe som igjen har påvirket lønnsomheten i makrellfisket for snøre- og garngruppen. Denne situasjonen har ført til at debatten om friere redskapsvalg for fartøy i snøre- og garngruppen har aktualisert seg på nytt. Selv om Fiskarlagets arbeidsgruppe (2014) anbefalte en videreføring av gjeldende redskapsfleksibilitet i snøre og garngruppen, har Landsstyret på bakgrunn av innspill fra medlemslagene funnet det ønskelig å vurdere utvidet redskapsfleksibilitet i snøre- og garngruppen gjennom nedsettelse av et eget utvalg.

2 Utvalgets sammensetning

På bakgrunn av Landsstyrets vedtak i sak 65/14 om å opprette et eget utvalg for å vurdere utvidet redskapsfleksibilitet i snøre- og garngruppen ble det sendt en invitasjon fra Norges Fiskarlag datert 21. november 2014 til Fiskerlaget Sør, Fiskarlaget Vest, Møre og Romsdal Fiskarlag og Nordland Fylkes Fiskarlag med følgende innhold:

«Landsstyret i Norges Fiskarlag bestemte i forbindelse med behandlingen av makrellreguleringen for 2015 at det skal nedsettes et utvalg for å vurdere spørsmål knyttet til utvidet redskapsfleksibilitet i snøre- og garngruppen (se utdrag fra landsstyrevedtak 65/14, markert med utheving).

«Snøre- og garngruppen

Basert på at adgangen til redskapsfleksibilitet mellom krok- og notredskap videreføres for hjemmelslengdekvoter under 13 meter går Norges Fiskarlag inn for at reguleringsopplegget for fartøy med faktisk lengde over 15 meter kun kan fiske den garanterte kvoten med notredskap, mens den overregulerte kvotedelen må fiskes med garn- eller krokredskap videreføres i 2015. Slike fartøy må ikke omfattes av en eventuell «fritt fiske situasjon».

Basert på årets erfaringer fra fisket tilrår Norges Fiskarlag at overreguleringen i snøre- og garngruppen bør økes fra i størrelsesorden 25-30% til om lag 45% fra årets start. Maksimalkvotene må fortsatt kombineres med en garantert fartøykvote. Det må åpnes for kvotefleksibilitet mht. forskuttering av garantert kvote (10%), mens restkvoter behandles kollektivt og legges til gruppekvoten.

Tidspunkt for eventuell refordeling i snøre- og garngruppen settes til tidligst 8. september, dersom det ikke skulle oppstå en uforutsett fangstutvikling som tilsier en tidligere refordelingsdato.

Norges Fiskarlag tar sikte på å iverksette en snarlig organisasjonsmessig behandling (nedsettelse av eget utvalg) av spørsmål knyttet til utvidet redskapsfleksibilitet i snøre- og garngruppen, og på det grunnlag fremme et eventuelt korrigerende regulering for snøre- og garngruppen for 2015, tidlig på nyåret.»

Administrasjonen har vurdert sammensetning av et slikt utvalg, og finner ut fra en helhetsvurdering å foreslå at utvalget bør bestå av inntil fem personer (medlemmer), hvor fire av medlemmene kommer fra snøre- og garngruppen, fordelt med to fra fartøy med hjemmelslengde under 13 meter og to fra fartøy med hjemmelslengde over 13 meter, mens det femte medlemmet bør være «nøytral», og lede utvalget. Det foreslås at 2. nestleder i Norges Fiskarlag gis dette ansvaret.

Det bør også være en viss geografisk spredning på medlemmene i utvalget, og det forslås at følgende medlemslag peker ut medlemmer til utvalget fra «sine» områder:

<i>Fiskerlaget Sør:</i>	<i>et medlem fra fartøy med hjemmel <u>under</u> 13 meter</i>
<i>Fiskarlaget Vest:</i>	<i>et medlem fra fartøy med hjemmel <u>over</u> 13 meter</i>
<i>Møre og Romsdal Fiskarlag:</i>	<i>et medlem fra fartøy med hjemmel <u>over</u> 13 meter</i>
<i>Nordland Fylkes Fiskarlag:</i>	<i>et medlem fra fartøy med hjemmel <u>under</u> 13 meter</i>

Norges Fiskarlag vil inneha sekretariatsansvaret for utvalget.

Det tas sikte å avholde et fysisk møte i utvalget i løpet av desember d.å. Utvalgsarbeidet bør fortrinnsvis slutføres i januar 2015, og det tas sikte på en organisasjonsmessig høring før endelig tilrådning sendes myndighetene.

Det vil også bli utarbeidet et mer detaljert mandat for arbeidet.

Det bes om at ovennevnte medlemslag fremmer forslag til medlemmer som angitt ovenfor innen 28. november 2014.

For øvrig vises det også til rapporten (2014) fra arbeidsgruppen om «Fleksibelt redskapsvalg», og som ble behandlet som sak 79/14 på landsstyremøtet 27.-28. oktober d.å.».

Basert på tilbakemeldingene fra de berørte medlemslagene fikk utvalget følgende sammensetning:

Fiskerlaget Sør:	Alf Erik Ulland
Fiskarlaget Vest:	Håkon Matre
Møre og Romsdal Fiskarlag:	Martin Leinebø
Nordland Fylkes Fiskarlag:	Jan Erik Johnsen
Norges Fiskarlag:	Kåre Heggebø (leder)

Fiskeridirektoratet ble invitert som observatør i utvalget, og rådgiver Ida Omenaas Flaageng har deltatt i utvalgets møter. Hun har også bistått utvalget med å levere nødvendige og relevante statistikker mv.

Sekretariatsfunksjonen til utvalget har vært ivaretatt av administrasjonen i Norges Fiskarlag ved Jan Birger Jørgensen og Elling Lorentsen.

3 Møter

Utvalget har avholdt et fysisk møte på Gardermoen 11. desember 2014, og et telefonmøte 23. januar 2015.

4 Utvalgets mandat

Landsstyret utarbeidet ikke et detaljert mandat for utvalget ut over ordlyden i landsstyrevedtak 65/14, og i Fiskarlagets brev av 21.11.2014 ble det uttalt; «*Det vil også bli utarbeidet et mer detaljert mandat for arbeidet*». På bakgrunn av foranstående utarbeidet administrasjonen i Norges Fiskarlag følgende mandat som ble lagt fram i utvalgets møte 11. desember 2014:

Med bakgrunn i landsstyrevedtak 65/14 opprettes et eget utvalg i organisasjonen som gis følgende oppdrag:

1. Utredningsarbeidet avgrenses til fartøy med deltakeradgang i snøre- og garngruppen i fiske etter makrell.
2. Gi en redegjørelse av gjeldende regelverk for redskapsfleksibilitet i snøre- og garngruppen for perioden 2011-2014.
3. Gi en framstilling av fangstmønsteret (makrell) i snøre- og garngruppen med hensyn til fordeling på redskapene snøre- og garn og not (kvantum og antall fartøy) for perioden 2011-2014.
4. Drøfte fordeler og ulemper ved å utvide adgangen til redskapsfleksibilitet i snøre- og garngruppen, herunder utvide ordningen til å omfatte alle fartøy med deltakeradgang i snøre- og garngruppen, samt inkludere/tillate andre redskaper (trål/partrål) enn snøre- og garn og not. Kvote- og reguleringsprinsipper på fartøynivå bør også inngå i tilknytning til forannevnte vurderinger.
5. Spørsmål om samfiske i fiske etter makrell for fartøy med adgang til deltakelse innenfor snøre- og garngruppen bør også drøftes i utvalget, selv om spørsmålet ble behandlet i

rapporten fra felles arbeidsgruppe mellom næring og Fiskeridirektoratet, jfr. rapport av 14.10.2014 om «Samfiske og samføring av pelagiske fangster», og som Landsstyret sluttet seg til, jfr. landsstyrevedtak 65/14.

6. Rapporten om «Fleksibelt redskapsvalg» fra Fiskarlagets arbeidsgruppe, høsten 2014 skal også gjøres kjent for utvalget, herunder også Landsstyrets behandling av nevnte rapport, jfr. landsstyrevedtak 79/14.
7. Utvalget bes om å avlevere sin innstilling innen utgangen av januar 2015. Det legges videre opp til at innstillingen umiddelbart sendes på organisasjonsmessig behandling, slik at organisasjonen kan avgi en eventuell revidert anbefaling av makrellreguleringen i snøre- og garngruppen for 2015 innen utgangen av februar 2015.

I utvalgsmøtet 11.12.2014 framkom det ingen særskilte merknader til mandatet, og utvalget har lagt dette til grunn i sitt arbeid.

5 Kvoter og redskapsfleksibilitet for perioden 2011 – 2014

Snøre og garngruppen har i hele perioden 2011-2014 vært regulert som en felles reguleringsgruppe med en kvotestige på fire (tre) trinn. Kvotestigen har følgende utforming og kvotetall (2011/2012/2013/2014) ved årets start i årene 2011-2015:

Gruppekvote 2011:	12.730 tonn
Gruppekvote 2012:	11.104 tonn
Gruppekvote 2013:	9.360 tonn
Gruppekvote 2014:	17.353 tonn
Gruppekvote 2015:	15.252 tonn + Kvoteflekskvantum fra 2014 (foreløpig ikke overført)

Fartøyets hjemmelslengde	Kvotefaktor	Maksimalkvote (tonn) 2011/2012/2013/2014/2015*	Herav garantert (tonn) 2011/2012/2013/2014/2015*
0 – 9,99	1,2714	36,67/32,41/28,04/80,89/ 36,29	29/25,93/19,92/40,45/30,24
10 – 10,99	2,2249	64,17/56,71/49,07/141,56/ 63,51	51/45,37/34,87/70,78/ 52,93
11 – 14,99	2,2249	64,17/56,71/49,07/141,56/ 63,51	51/45,37/34,87/70,78/ 52,93
15 – 21,35	2,7080	78,10/69,03/59,72/172,29/77,30	62/55,22/42,44/86,15/ 64,42

*Foreløpige kvoter for 2015

Gjeldende bestemmelser for redskapsfleksibilitet i snøre- og garngruppen

1. Fartøy med adgang til å delta i fisket etter makrell med garn og snøre under 13 meter hjemmelslengde og under 15 meter største lengde kan også fiske garn- og snørekvoten med not.
2. Fartøy med adgang til å delta i fisket etter makrell med garn og snøre som senest 25. februar 2011 var registrert i Fiskeridirektoratets fartøyregister med hjemmelslengde under 13 meter og største lengde på eller over 15 meter, kan fiske den garanterte garn- og snørekvoten med not.
3. Fartøy med adgang til å delta i fisket etter makrell med garn og snøre på eller over 13 meters hjemmelslengde kan også fiske den garanterte garn- og snørekvoten med not dersom det er inngått bindende avtale om kjøp av fartøy i perioden 20. desember 2010 - 25. februar 2011. Det er videre et vilkår at kopi av avtalen sendes til Fiskeridirektoratet.

4. Når et fartøy gis tillatelse til å fiske flere kvoter av makrell i medhold av strukturkvoteordningen, skal overførte kvoter beregnes ved bruk av samme kvoteenhet som ved beregning av mottakende fartøys grunnkvote

6 Fangstmønster i garn- og snøregruppen for perioden 2011 - 2014

Utvalget har ansett det som relevant å framskaffe oversikter som viser hvordan fartøyene i snøre- og garngruppen har valgt å fiske makrellkvotene sine mht. til redskapsvalg. I de etterfølgende tabellene presenteres hvilke kvanta som er fanget med ulike redskaper og antall fartøy for årene 2011, 2012, 2013 og 2014.

2014

Tabell 1: Fangststatistikk for 2014

Redskap	Ytterligere inndeling	Fangst (tonn)	Antall fartøy
Garn- snøre		8 736	127
Not	Hj.l. < 13 m og st. l. < 15 m (§ 17, 3. ledd)*	1 461	24
Not	Hj.l. < 13 m. og st. l. på/ over 15 m. (§ 17, 4. ledd)*	1 367	7
Not	Hj. l. på/ over 13 m. (§ 17, 5. ledd)*	172	1
Garn/snøre/ not samme år		859	7
Totalt		12 595	166

Kilde: Fiskeridirektoratet - Landings- og sluttседdelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret per 7. januar 2015.

*jfr. unntaksbestemmelsene fastsatt i «Forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2015» (likelydende i 2012, 2013, 2014 og 2015)

Av de fartøyene som har fisket med garn/ snøre/not samme år har 4 fartøy hjemmelslengde under 13 meter og st. l. under 15 meter (§ 17, 3. ledd). 2 fartøy har hjemmelslengde under 13 meter og største lengde over 15 meter (§ 17, 4. ledd). 1 fartøy har hjemmelslengde over 13 meter og har største lengde over 15 meter (§ 17, 5. ledd).

Fartøy med adgang til å delta i garn- og snøregruppen hadde i 2014 også adgang til å fiske på tilleggskvotefordningen for kystfiskefartøy under 500m³. Denne fangsten inngår ikke i tabellen over.

For 2014 viser oversikten at 39 fartøy (23,5%) har benyttet not (inkludert de som har benyttet alle redskaper) i makrellfisket, og disse har samlet fisket 3859 tonn (30,6%) av den totale fangsten i gruppen.

2013

Tabell 2: Fangststatistikk for 2013

Redskap	Ytterligere inndeling	Fangst (tonn)	Antall fartøy
Garn- snøre		7 511	129
Not	Hj.l. < 13 m og st. l. < 15 m (§ 17, 3. ledd)*	1 261	29
Not	Hj.l. < 13 m. og st. l. på/ over 15 m. (§ 17, 4. ledd)*	388	5
Not	Hj. l. på/ over 13 meter (§ 17, 5. ledd)*	250	2
Garn/snøre/ not samme år		422	9
Totalt		9 832	175 ¹

Kilde: Fiskeridirektoratet - Landings- og sluttседdelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret per 9. desember 2014.

¹ Et fartøy som har adgang til å delta i garn- og snøregruppen sitt fiske etter makrell har oppgitt et annet redskap enn det som er oppgitt i tabellen. Dette utgjør totalt under 1 tonn.

*jfr. unntaksbestemmelsene fastsatt i «Forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2015» (likelydende i 2012, 2013, 2014 og 2015)

Av de fartøyene som har fisket med garn/ snøre/ not samme år har samtlige fartøy hjemmelslengde under 13 meter og største lengde under 15 meter. Disse faller dermed inn under § 17, 3. ledd.

For 2013 viser oversikten at 45 fartøy (25,7%) har benyttet not (inkludert de som har benyttet alle redskaper) i makrellfisket, og disse har samlet fisket 2321 tonn (23,6%) av den totale fangsten i gruppen.

2012

Tabell 3: Fangststatistikk for 2012

Redskap	Ytterligere inndeling	Fangst (tonn)	Antall fartøy
Garn- snøre		9 361	128
Not	Hj.l. < 13 m og st. l. < 15 m (§ 17, 3. ledd)*	1 134	26
Not	Hj.l. < 13 m. og st. l. på/ over 15 m. (§ 17, 4. ledd)*	342	4
Not	Hj. l. på/ over 13 meter (§ 17, 5. ledd)*	195	3
Garn/snøre/ not samme år		558	6
Totalt		11 594	169

Kilde: Fiskeridirektoratet - Landings- og sluttседdelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret per 9. desember 2014.

¹ To fartøy som har adgang til å delta i garn- og snøregruppen sitt fiske etter makrell har oppgitt et annet redskap enn det som er oppgitt i tabellen. Dette utgjør totalt 4 tonn.

*jfr. unntaksbestemmelsene fastsatt i «Forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2015» (likelydende i 2012, 2013, 2014 og 2015)

Av de fartøyene som har fisket med garn/ snøre/ not samme år har samtlige fartøy hjemmelslengde under 13 meter og største lengde under 15 meter. Disse faller dermed inn under § 16, 3. ledd.

For 2012 viser oversikten at 36 fartøy (21,3%) har benyttet not (inkludert de som har benyttet alle redskaper) i makrellfisket, og disse har samlet fisket 2229 tonn (19,2%) av den totale fangsten i gruppen.

2011

Tabell 4: Fangststatistikk for 2011

Redskap	Ytterligere inndeling	Fangst (tonn)	Antall fartøy
Garn- snøre		10 612	139
Not	Hj.l. < 13 m og st. l. < 15 m	547	11
Not	Hj.l. < 13 m. og st. l. på/ over 15 m.	511	4
Not	Hj. l. på/ over 13 meter	346	1
Garn/snøre/ not samme år		334	3
Totalt		12 350	158

Kilde: Fiskeridirektoratet - Landings- og sluttседdelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret per 9. desember 2014.

¹ Tre fartøy som har adgang til å delta i garn- og snøregruppen sitt fiske etter makrell har oppgitt et annet redskap enn det som er oppgitt i tabellen. Dette utgjør totalt under 1 tonn.

Av de fartøyene som har fisket med garn/ snøre/ not samme år har samtlige fartøy hjemmelslengde og største lengde under 13 meter.

For 2011 viser oversikten at 19 fartøy (12%) har benyttet not (inkludert de som har benyttet alle redskaper) i makrellfisket, og disse har samlet fisket 1738 tonn (14,1%) av den totale fangsten i gruppen.

Oversikten i tabell 5 viser en oversikt over antall fartøy i garn- og snøregruppen fordelt på hjemmelslengde og største lengde etter lengdeintervall.

Det er to unntaksbestemmelser

§ 17 (4): «Fartøy med adgang til å delta i fisket etter makrell med garn- og snøres som senest 25. februar 2011 var registrert i Fiskeridirektoratets fartøyregister med hjemmelslengde under 13 meter og største lengde på eller over 15 meter, kan fiske den garanterte garn- og snørekvoten med not.»

I følge Fiskeridirektoratets konsesjons- og deltakerregister per 25. februar 2011 var det 10 fartøy som oppfylte disse vilkårene. *I følge Fiskeridirektoratets konsesjons- og deltakerregister per 6. januar 2015 var det 12 fartøy som var registrert i konsesjons- og deltakerregister med hjemmelslengde under 13 meter og største lengde på eller over 15 meter.* Sum kvotefaktorer for disse var 43,8.

Fiskeridirektoratet har opplyst utvalget om at de ikke med sikkerhet kan si nøyaktig hvor mange fartøy og sum kvotefaktorer som i dag går under denne unntaksbestemmelsen. Fiskeridirektoratet antar at det i all hovedsak vil være de fartøyene som i dag er registrert med hjemmelslengde under 13 meter og største lengde på eller over 15 meter.

§ 17 (5): «Fartøy med adgang til å delta i fisket etter makrell med garn og snøre på eller over 13 meters hjemmelslengde kan også fiske den garanterte garn- og snørekvoten med not dersom det er inngått bindende avtale om kjøp av fartøy i perioden 20. desember 2010 – 25. februar 2011. Det er videre et vilkår at kopi av avtalen sendes til Fiskeridirektoratet.»

Fiskeridirektoratets foreløpige oversikt per 26. januar 2015 viser at det er 3 fartøy som går inn under denne unntaksbestemmelsen. Sum kvotefaktorer for disse 3 fartøyene er 21,78.

Tabell 5: Antall fartøy i garn- og snøregruppen fordelt på hj. l. og st. l.

Hjemmelslende gruppe	Største lengde gruppe							Totalsum
	0 - 9,99m	10-10,99m	11-12,99m	13-14,99m	15-17,99m	18-21,35m	over 21,35m	
0 - 9,99m	13	10	1	6	1		3	34
10-10,99 m	7	61	9	6			2	85
11-12,99 m		3	18	14		1	5	41
13 -14,99 m		1	2	17	1	2	3	26
15 -17,99 m				3	1	3	4	11
18 - 21,35 m				2	1	2	2	7
Totalsum	20	75	30	48	4	8	19	204

Kilde: Fiskeridirektoratet - Konsesjons- og deltakerregisteret per 3. desember 2014

Tabell 6 viser også antall fartøy i garn- og snøregruppen etter hjemmelslengde og største lengde, men da på meterintervall-nivå.

Tabell 6: Antall fartøy i garn- og snøregruppen fordelt på hj. l. og st. l.

Hjemmels-lengde	Største lengde																			Totalsum								
	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	18	19	20	21	23	24	26		27	32	34	36	38	39	49	
6		1																										1
7			1		1	2																						4
8			2	2	2		1	1														1						9
9	1			1	5	6		1	3	1										2							20	
10		1	3	1	2	5	9	2	9	1	5									1		1					85	
11					1	2	6		3							2				1							15	
12					2		10	1	10					1							1			1			26	
13					1			4	4																		9	
14					2		2		8				1	1	1					1					1		17	
15									1	2				1						1			1				6	
16												1		1													2	
17									1			1							1								3	
19																1				1							2	
20										2	1				1												4	
21																1											1	
Totalsum	1	2	6	4	8	7	5	4	2	8	9	3	8	2	1	1	1	1	4	2	3	1	1	1	1	1	204	

Kilde: Fiskeridirektoratet konsesjons- og deltakerregister per 6. januar 2015

Tabellene 5 og 6 viser en oversikt over antall fartøy i snøre og garngruppen fordelt på hjemmelslengde og største lengde. I tabell 6 er oversikten brutt ned på meterintervall. Tabellene viser at 148 fartøy (72,5%) har hjemmelslengde under 13 meter og største lengde under 15 meter, og har anledning til å benytte not i samsvar med gjeldende bestemmelser om redskapsfleksibilitet. Oversiktene foran (tabellene 1-4) viser at henholdsvis 19, 36, 45 og 39 fartøy har benyttet not i årene 2011, 2012, 2013 og 2014. Dette indikerer at det har vært en økende tendens til at fartøy har valgt å benytte not i makrellfiske, med unntak av en nedgang i 2014.

Oppsummering av hovedtall fra tabell 6:

- det er totalt 204 deltakeradganger i garn- og snøregruppen
- 148 deltakeradganger av disse har hjemmelslengde under 13 meter og største lengde under 15 meter og kan benytte not
- Cirka 12 deltakeradganger, med hjemmelslengde under 13 meter og største lengde på eller over 15 meter, kan fiske den garanterte kvoten med not
- 3 deltakeradganger, med hjemmelslengde på eller over 13 meter, kan fiske den garanterte kvoten med not
- Dette vil si at det i dag er cirka 41 (av 204) deltakeradganger som bare kan benytte garn- og snøre for å fiske sine makrellkvoter i garn- og snøregruppen
- Det er registret 169 deltakeradganger med hjemmelslengde under 15 meter og største lengde under 15 meter

I tabell 7 framkommer antall kvotefaktorer i garn- og snøregruppen pr. 6. januar 2015 fordelt på lengdeintervall (hjemmelslengde og største lengde). Det framkommer at det er totalt 542,9 kvotefaktorer i gruppen.

Tabell 7: Sum kvotefaktorer i garn- og snøregruppen fordelt på hj. l. og st. l.

Hj. l	Største lengde																				Totalsu m						
	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	18	19	20	21	23	24	26	27	32	34	36	39	41	49	
6		1,3																									1,3
7			1,3		1,3	2,5																					5,1
8			2,5	2,5		2,5		1,3	1,3													1,3					11,4
9	1,3			1,0	6,4	7,6			1,3	3,8	1,3									2,5						25,2	
10		2,2	6,7	2,2	4,4	130,8	4,4	20,0		11,1										2,2			2,2			186,4	
11						2,2	6,2	20,9		10,7							12,9			6,7						59,6	
12						4,4		22,2	4,4	34,3					4,0							6,7			4,0	80,1	
13						2,2			11,1	14,8																28,2	
14						6,2		6,2		26,4				2,2		2,2		2,2		5,8					4,4	55,7	
15									2,7	9,7					8,1					9,2				10,3		40,1	
16												4,9			4,9											9,7	
17										2,7			6,0						2,7							11,4	
19																	2,7			8,1						10,8	
20										7,6	2,7				4,9											15,2	
21																										2,7	
Totalsu m	1,3	3,5	10,5	5,8	12,1	158,6	10,7	70,7	20,8	121,1	4,0	4,9	6,0	2,2	21,9	4,9	15,6	2,2	2,7	20,6	13,9	7,9	2,2	10,3	4,0	4,4	542,9

Kilde: Fiskeridirektoratets konsesjons- og deltakerregister per 6. januar 2015

Oppsummering av hovedtall fra tabell 7:

Sum kvotefaktorer hjemmel under 13 m og største lengde u 15 m: 325,0
 Sum kvotefaktorer hjemmel under 13 m og største lengde o 15 m: 43,8
 Sum kvotefaktorer hjemmel over 13 m og største lengde o 15 m: 81,3

Sum kvotefaktorer hjemmel under 15 m og største lengde u 15 m: 391,9 (72,2%)
 Sum kvotefaktorer hjemmel under 15 m og største lengde u 15 m: 151,0 (27,8%)

7 Regelverk knyttet til bruk av flytetral/partral

Spørsmål om å kunne benytte partral/flytetral i kystgruppen kom opp som en del av diskusjonen knyttet til at konsesjonspliktige ringnotfartøy fikk midlertidig adgang til å kunne benytte flytetral i fisket etter norsk vårgytende sild i 2007. I denne forbindelse ble det derfor etablert en midlertidig ordning (årlig) for at fartøy i kystnotgruppen kunne fiske nvg-sild med trål. I perioden 2007-2011 ble det gitt årlige dispensasjoner til at kystfartøy kunne benytte trål (flytetral/partral) i fiske etter nvg-sild. Utvalget vil påpeke at det i prøveperioden også ble gitt anledning til tråling innenfor 12-mila med gode erfaringer. Denne midlertidige ordningen ble erstattet med en permanent adgang vedtatt i kgl.res. av 26.8.2011.

I foredraget til forannevnte kgl.res. av 26.8.2011 siteres bl.a. følgende:

«1 Bakgrunn

Konsesjonsforskriften åpner for at Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til ringnotfartøy til å nytte trål i fisket etter blant annet norsk vårgytende sild.

Fra 2007 og frem til 31. mai 2011 har det i tillegg vært åpnet for at kystnotfartøy som en prøveordning kan få tillatelse til å bruke trål i fisket etter norsk vårgytende sild. Prøveordningen har vært videreført på årsbasis frem til nå.

Bakgrunnen for at ordningen ble etablert var en endring i vandringsmønsteret av norsk vårgytende sild som medførte at notfartøyene hadde vanskeligheter med å få tak i silden. Sildeforekomster ble regelmessig registrert svært langt til havs (over 120 nautiske mil fra kysten). Næringens forespørsel om å nytte trål ble for kystnotfartøyenes del imøtekommet med en prøveordning.

Det var meningen at prøveordningen skulle evalueres med henblikk på om den har medført uheldig miljømessig påvirkning av noe slag og om den har medført store administrative kostnader. Det har vært få fartøy som har benyttet seg av ordningen (fem kystnotfartøy) og ordningen har derfor ikke vært evaluert, men i stedet blitt videreført årlig.

Fiskeridirektoratet har vurdert om prøveordningen nå bør videreføres som en permanent ordning. Direktoratet har i sin vurdering vist til målsettingen om å åpne for større redskapsfrihet i fiskeflåten, og at prøveordningen ikke medfører noen fare for negativ miljøpåvirkning eller redskapskonflikter så lenge det ikke gis tillatelse til tråling innenfor territorialgrensen Fiskeridirektoratet har derfor etter en helhetsvurdering anbefalt at prøveordningen gjøres permanent.

2 Fiskeri- og kystdepartementets vurdering

Fiskeri- og kystdepartementet har som målsetting å åpne for større redskapsfrihet i fiskeflåten. *Det vises i den forbindelse til fiskeri- og kystministerens uttalelse på landsmøtet til Norges Fiskarlag i 2009 at «dagens redskapsvalg kan være til hinder for bruk av energieffektive fangstmetoder. Det er uheldig og lite fremtidsrettet. Med de begrensningene vi må ha av hensyn til biologien og miljøet, bør den enkelte fisker ha mulighet til å velge det redskapet som passer best. Jeg vil derfor starte et arbeid for å gjøre redskapsreglene mer fleksible.»*

En permanent ordning for kystnotfartøy til å nytte trål i norsk vårgytende sild fisket innebærer mer stabile rammebetingelser for de berørte aktører.

Departementet mener at prøveordningen bør gjøres permanent.

Det følger av deltakerloven § 12 annet ledd jf § 8, at det ikke kan tildeles trålkonsesjon dersom fartøyet ikke er utrustet for eller egnet for å drive det aktuelle fisket. Det innebærer at kystnotfartøy bare kan gis tillatelse til å bruke trål hvis de er utstyrt med trål.

Departementet anbefaler videre at det tydeliggjøres i forskriften at tillatelse til å bruke trål bare kan gis til fartøy som er egnet, bemannet og utstyrt for fiske med snurpenot. Dette har sin bakgrunn i at Fiskeridirektoratet de siste par årene har erfart at utrangerte trålere har søkt om deltakeradgang i kystgruppen med henvisning til at de skal benytte flytetrålordningen. Ved kontroll har det vært avdekket tilfeller der fartøyet kun er godkjent for fiske med snurrevad, og ikke med snurpenot. Da disse fartøyene ikke anses som målgruppen for ordningen, mener departementet at det vil være en fordel at kravet om at fartøyene er egnet, bemannet og utstyrt for fiske med snurpenot tydeliggjøres i forskriften.»

Ovennevnte forskriftsendring trådt i kraft med umiddelbar virkning fra og med 26.8.2011, og har fortsatt følgende ordlyd i §2-25 annet ledd i konsesjonsforskriften:

«§ 2-25 (tråltillatelse til ringnotfartøy og kystnotfartøy)

Fiskeridirektoratet kan tildele tillatelse til fartøy som er tildelt ringnottillatelse eller deltakeradgang for små ringnotfartøy til å bruke trål i fisket etter makrell, taggmakrell (hestmakrell), sild og havbrisling i Nordsjøen, etter lodde eller norsk vårgytende sild.

Tilsvarende kan Fiskeridirektoratet tildele tillatelse til å nytte trål i fisket etter norsk vårgytende sild til kystnotfartøy som har adgang til å delta i dette fisket, og som er egnet, bemannet og utstyrt for fiske med snurpenot. »

Status er altså at adgangen til å tildele kystnotfartøy tråltillatelse etter § 2-25 i konsesjonsforskriften er *avgrenset* kun til fiske etter *norsk vårgytende sild*, og slikt fiske med trål kan kun skje *utenfor* territorialgrensen (12 nautiske mil utenfor grunnlinjen).

Til forskjell fra kystnotfartøy kan altså fartøy med ringnottillatelse og SUK-fartøy tildeles tråltillatelse for å benytte trål i fiske etter både *makrell*, taggmakrell(hestmakrell), sild og havbrisling i Nordsjøen, og etter lodde, i tillegg til norsk vårgytende sild.

Både fartøy med ringnottillatelse og kystnotfartøy som tildeles tråltillatelse i medhold av konsesjonsforskriften må drive fiske med trål utenfor territorialgrensen (unntak lodde).

I § 58 i utøvelsesforskriften er det åpnet opp for at fartøy som kan tråle norsk vårgytende sild i henhold til § 2-20 (tillatelse til å fiske norsk vårgytende sild med trål – særskilt gruppe) i konsesjonsforskriften kan drive trålfiske innenfor 12 nautiske mil fra grunnlinjen.

Konsesjonsforskriften åpner ikke for at kystnotfartøy kan fiske makrell med trål.

Det har vært foretatt en evaluering av forbudet mot å fiske med trål for fartøy med ringnottillatelse, og følgende omtales i Fiskeridirektoratets saksdokument i sak 25/14 «Regulering av fisket etter makrell» til Reguleringsmøtet i november 2014:

«Forskrift 22. desember 2004 om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften) § 16 bokstav e) inneholder en begrensning for fartøy med ringnottillatelse til å fiske med trål i Nordsjøen. Begrensningen innebærer at det er forbud mot å fiske med trål i Nordsjøen i perioden 1. september til 31. desember. I 2012 og 2013 opphevet Fiskeridirektoratet denne bestemmelsen for fiske etter makrell og sild. Fiskebåt sendte den 18. oktober 2013 brev til Fiskeri- og kystdepartementet og til Fiskeridirektoratet der de ba om at forbudet ble opphevet permanent, ikke bare for sild og makrell, men også for hestmakrell. Fiskeridirektoratet lovet å evaluere bestemmelsen innen 1. september 2014.

Fiskeridirektoratet kom i evalueringen til at den opprinnelige begrunnelse for å forby bruk av trål for fartøy med ringnottillatelse i perioden 1. september til 31. desember har falt bort som følge av de pelagiske artenes endrede vandringsmønster.

I et område med pelagiske arter vil bruk av flytetrål øke sannsynligheten for bifangst av andre arter mens ringnot vil gi økt treffsikkerhet på mållarten. En av grunnene til at forbudet mot bruk av flytetrål om høsten ble innført var at det i fisket etter nordsjø-sild var bifangst av makrell. I årene etter at forbudet ble innført har imidlertid fisket endret seg. Fangstområdet for makrell har vist en stadig nordligere og vestligere tendens. I tillegg har fangstområdet for makrell og hestmakrell vært lite sammenfallende, mens fangstområdet for nordsjø-sild og hestmakrell til en viss grad har vært sammenfallende gjennom høsten.

Fiskeridirektoratet konkluderte i sin evaluering med at det pr. i dag ikke finnes gode grunner for at forbudet fortsatt skal gjelde for 2014.»

Ovennevnte forbud er opphevet i utøvelsesforskriften.

8 Gjeldende samfiskebestemmelser

Høsten 2014 ble det lagt fram en rapport om samfiske og samføring i pelagiske fiskerier fra en felles arbeidsgruppe mellom Fiskeridirektoratet, Norges Sildesalgslag og Norges Fiskarlag. I denne rapporten ble også spørsmålet knyttet til samfiske i makrellfisket for fartøy med garn- og snøreangang som også er omfattet av redskapsfleksibilitet behandlet. I rapporten siteres følgende fra kapittel 4.5 om forannevnte problemstilling:

«Det foreligger i dag ikke hjemmel for at andre fartøy enn de med deltakerangang i notfiske kan utøve samfiske for låssetting.

Medlemmene fra Norges Fiskarlag og Norges Sildesalgslag viser imidlertid til at det i 2013 oppsto uklarheter om hvorvidt fartøy med hjemmelslengde under 13 meter og faktisk lengde under 15 meter, som har deltakeradgang i kystgruppen som kan fiske

makrell med garn og snøre, kan drive samfiske for låssetting i makrellfisket med bakgrunn i at slike fartøy, gjennom redskapsfleksibilitetsbestemmelsen, er gitt adgang til å kunne fiske sin makrellkvote med not. Flere utøvere har oppfattet regelverket slik at fartøy som er i forannevnte kategori kan drive samfiske for låssetting i makrellfisket på samme måte som de med deltakeradgang i notgruppen for fartøy med største lengde under 13 meter og fartøy med største lengde mellom 13 og 14,99

meter med hjemmelslengde mellom 10 og 12,99 meter. Det er i 2013 registret samfiskeaktivitet på flere slike fartøy. Representantene fra Norges Fiskarlag og Norges Sildesalgslag registrerer at ordlyden i bestemmelsen om dette i 2014 ble endret og blitt mer presis. Fiskerilagetets medlemmer viser til at det pågår en generell diskusjon og prosess om å få til ytterligere liberalisering av regelverket knytt til fleksibelt redskapsbruk. Fiskerilaget har på generelt grunnlag uttrykt at dette er positivt, men at det samtidig er viktig å se dette opp i mot hvordan de enkelte fiskerier er regulert (redskaper og overregulering).

Når det gjelder ovennevnte makrellfartøy som har sin deltakeradgang i garn- og snøregruppen, så er disse fartøyene kvoteregulert og kvotebelastet som tilhørende denne fartøygruppe. Fiskesesongen med garn- og snøredskap starter vanligvis opp betydelig

senere på sommeren enn notfisket, noe som kan innebære at en betydelig del av gruppekvoten til garn- og snøregruppen kan være oppfisket før hovedfisket for garn og snøregruppen starter opp, da det også ligger inne en overregulering i kvotene til garn- og snøregruppen (om lag 25 % de senere år). Selv om det er mange momenter som taler for at forannevnte makrellfartøy bør gis adgang til å delta i samfiske, er Fiskerilagetets medlemmer i arbeidsgruppen kommet til at det av hensyn til den ulike konkurransesituasjonen som oppstår når slike fartøy fisker med not, forsterkes ytterligere når disse gis adgang til samfiske, og ut fra dette anbefales derfor at slike fartøy fortsatt ikke gis anledning til å drive samfiske. Spørsmålet bør imidlertid vurderes på nytt dersom de kvotemessige og konkurransemessige forholdene mellom disse reguleringsgruppene blir mer like.

Forslag

Arbeidsgruppen foreslår på denne bakgrunn at det på nåværende tidspunkt ikke åpnes for samfiske for fartøy med adgang til å delta i fisket etter makrell med garn og snøre.»

I landsstyrevedtak 65/14 av 27.10.2014 uttalte Landsstyret bl.a. Følgende knyttet til samfiskerapporten:

«Norges Fiskarlag viser til rapporten av 14. oktober 2014 fra felles arbeidsgruppe mellom Fiskeridirektoratet, Kystvakten, Norges Sildesalgslag og Norges Fiskarlag om «*Samfiske og samføring av pelagiske fangster*». Fiskerilaget viser til at rapporten er omforent på alle punkter, og organisasjonen er således tilfreds med at en gjennom dette arbeidet har fått klargjort regelverket og praksis knyttet til gjennomføring av samfiskeoperasjoner, samt at det nå er åpnet opp for at fartøyene som deltar i samfiskelaget selv kan føre sine fangster til mottak/kjøper. Fiskerilaget hadde ambisjoner om at samføringsordningen kunne tre i kraft for inneværende års fiske, men ut fra at arbeidsgruppens arbeid dro ut tid lot dette dessverre seg ikke gjennomføre.

Norges Fiskarlag slutter seg til forslagene som ligger i arbeidsgrupperapporten, og legger til grunn at forslagene blir innarbeidet i reguleringsforskriftene for 2015.

Det anmodes om at Fiskeridirektoratet fortsatt utviser en fleksibel praksis når det gjelder å tillate bruk av føringsfartøy.

Norges Fiskarlag viser til rapporten av 14. oktober 2014 fra felles arbeidsgruppe mellom Fiskeridirektoratet, Kystvakten, Norges Sildesalgslag og Norges Fiskarlag om «*Samfiske og samføring av pelagiske fangster*». Fiskerilaget viser til at rapporten er omforent på alle punkter, og organisasjonen er således tilfreds med at en gjennom dette arbeidet har fått klargjort regelverket og praksis knyttet til gjennomføring av samfiskeoperasjoner, samt at det nå er åpnet opp for at fartøyene som deltar i samfiskelaget selv kan føre sine fangster til mottak/kjøper. Fiskerilaget hadde ambisjoner om at samføringsordningen kunne tre i kraft for inneværende års fiske, men ut fra at arbeidsgruppens arbeid dro ut tid lot dette dessverre seg ikke gjennomføre.

Norges Fiskarlag slutter seg til forslagene som ligger i arbeidsgrupperapporten, og legger til grunn at forslagene blir innarbeidet i reguleringsforskriftene for 2015.

Det anmodes om at Fiskeridirektoratet fortsatt utviser en fleksibel praksis når det gjelder å tillate bruk av føringsfartøy.»

Departementet har fastsatt samfiskebestemmelser for 2015 i samsvar med tilrådingen fra arbeidsgruppen, samt tilslutningen fra Landsstyret, og som innebærer at garn- og snørefartøy ikke har anledning til å drive samfiske. I punkt 5 i mandatet er utvalget bedt om å drøfte spørsmål om samfiske i garn- og snøregruppen. Gjeldende bestemmelser om samfiske og samføring, slik disse framkommer i utøvelsesforskriften, følger som vedlegg til innstillingen.

9 Drøfting og tilrådingar

9.1 Ad spørsmål om utvidet redskapsfleksibilitet i garn- og snøregruppen (not)

I punkt 4 i mandatet er utvalget bedt om å drøfte fordeler og ulemper ved å utvide adgangen til redskapsfleksibilitet i garn- og snøregruppen, herunder inkludere alle fartøyene i gruppen samt vurdere andre redskaper enn not.

Utvalget viser til at det har vært en økende interesse for å benytte not til å fiske makrell blant fartøyene i garn- og snøregruppen som har slik adgang i dag. Utvalget mener at det er gode grunner for at disse fartøyene har valgt å fiske makrellen med not framfor garn- snøre (bl.a. fangstbarhet, tilgjengelighet, leveranse og prisforhold), og *tilrår derfor at også fartøy i garn- og snøregruppen med hjemmelslengde på 13 meter og større og med største lengde på 15 meter og over også gis anledning til å benytte not i fiske etter makrell.*

Etter en helhetsvurdering tilrår utvalget videre at fartøy både med hjemmelslengde under 15 meter og største lengde under 15 meter gis anledning å fiske overregulert kvote (maksimalkvoten) med not. Utvalget mener dette vil være et bidrag til forenkling (tar bort 13-metersgrensen). Utvalget er imidlertid noe usikker på hvordan foranstående vil komme til å slå ut i fisketakt og fangstmengde utover i sesongen, bl.a. knyttet til risiko for negative kvotemessige utslag for de fartøyene som skal fiske makrell ned snøre i siste del av makrellsesongen. *Med bakgrunn i forannevnte forhold tilrår utvalget at man benytter 2015 som et «prøveår»* når det gjelder å flytte hjemmelslengdegrensen fra 13 meter til 15 meter, for derved å skaffe erfaring om konsekvensen av foranstående. Erfaringen fra 2015 må danne grunnlag for om det er behov for å justere hjemmelslengdegrensen tilbake til 13 meter.

Utvalget setter imidlertid som en klar forutsetning at en inkludering av fartøy både med hjemmelslengde over 15 meter og største lengde over 15 meter i redskapsfleksibilitetsordningen må basere seg på at disse *kun kan fiske den garanterte fartøykvoten med not.* Dette betyr at disse behandles på samme måte som de fartøyene som i dag er omfattet av de særskilte dispensasjonsbestemmelsene (hjemmelslengde under 13 meter og største lengde over 15 meter) i § 17 i makrellreguleringsforskriften for 2015.

Utvalget mener imidlertid at det fortsatt er en reell fare for at garn- og snørefisket kan bli utradert dersom det gis en generell adgang til at også fartøy med største lengde over 15 meter kan bruke not i fiske etter makrell. Det er ikke utenkelig at adgangen til friere redskapsbruk vil føre til at garn- og dorgekvoter vil bli «flyttet» (salg/kjøp/strukturering) fra mindre fartøy over på større fartøy, særlig fra fartøy i hjemmelskvoteintervallet 11-15 meter, i og med at fartøy (med garn- og snøreadgang) med hjemmelslengde ned til 11 meter er omfattet av strukturkvoteordningen. Dersom det skulle skje en slik utvikling av fartøymassen i garn- og snøregruppen er utvalget redd for at fangsteffektiviteten blir så høy i gruppen at overreguleringen gradvis vil bli redusert, og til slutt helt fjernet.

For fartøy med notadgang i makrellfiske gjelder en nedre grense på 13 meter for å kunne strukturere.

Utvalget mener derfor at det er helt nødvendig å etablere et «*vanntett skott*» knyttet til de fartøyene med garn- og snøreadgang som både har hjemmelslengde og største lengde under 15 meter. Utvalget går inn for at dette må løses ved å innføre en regel om at slike garn- og snøreadganger *ikke* kan «flyttes» over til fartøy med største lengde på 15 meter og over, verken i forbindelse med en ren

fartøyutskifting eller i forbindelse med strukturering. Utvalget er innforstått med at foranstående forslag kan virke kompliserende og bidra motsatt i forhold til å få til forenklinger i regelverket. Utvalget mener imidlertid at det er helt nødvendig å innføre et slikt lengdeskott ved 15 meter som skissert foran, for å hindre at garn- og snøregruppen «forsvinner». Utvalget ser viktigheten av å kunne ha opprettholde et minimum av fartøy med denne driftsformen i makrellfisket.

Av tabell 6 framkommer det at 17 fartøy har hjemmelslengde under 15 meter og største lengde over 15 meter. Utvalget tilrår at det etableres et *unntaksregime* for disse fartøyene (deltakeradgangene), men at det fastsettes en *skjæringsdato* (forskriftsendringsdato), hvor det etter denne datoen *ikke* lenger kan «flyttes» garn- og snøreadganger med hjemmelslengde under 15 meter over til fartøy med største lengde på 15 meter og over. Utvalget tilrår at de fartøyeierne (17) som må omfattes av et unntaksregime også i framtida må kunne erstatte (utskifting) sine gjeldende fartøy med båtstørrelser på 15 meter og over, dersom dette skulle være aktuelt.

Utvalgets tilrådning betyr at alle fartøyene i garn- og snøregruppen gis anledning til å benytte not i fiske etter makrell under de skisserte forutsetningene. Utvalget mener at dette bidrar til forenklinger av gjeldende regelverk.

9.2 Ad spørsmål om å kunne drive partråling/pelagisk trål

I utvalgets mandat reises det også spørsmål om å kunne utvide redskapsfleksibiliteten til også å omfatte partråling/pelagisk trål. Utvalget viser i denne forbindelse til at kystgruppen kan benytte trål/partrål i fisket etter norsk vårgytende sild, men da utenfor territorialgrensen (12 nautisk mil).

Utvalget er kjent med at fartøy fra EU-land i dag utøver et effektivt fiske etter makrell gjennom partråling med gode resultater. *Utvalget tilrår derfor at også norske fartøy i kystgruppen gis anledning til å bruke partrål/pelagisk trål i makrellfisket.* Utvalget anmoder derfor om at det foretas nødvendige endringer i § 2-25 i konsesjonsforskriften. Utvalget legger til grunn at kystgruppen underlegges de samme områdebegrensningene som ringnotfartøy og pelagisk trål mht. å kunne bruke flytetrål/partrål i fiske etter makrell.

Utvalget forutsetter videre at fartøy med garn- og snøreadgang som velger å benytte partrål/pelagisk trål underlegges de samme kvotereguleringsbestemmelsene som ved fiske med not mht. å kunne fiske maksimalkvote eller garantert kvote.

9.3 Ad spørsmål om samfiske

Utvalget konstaterer at arbeidsgruppen som behandlet spørsmål om samfiske og samføring i pelagiske fiskerier i 2014 tilrådte at det ikke skal være adgang for samfiske i makrellfisket for de båtene som har garn- og snøreadgang, men som kan fiske makrellkvoten med not. Denne tilrådingen er videre fulgt opp av Landsstyret, og myndighetene har på dette grunnlag fastsatt et reguleringsopplegg for samfiske i 2015 som fortsatt ekskluderer fartøy med forannevnte deltakeradgang i makrellfisket.

Utvalget finner dette urimelig og kan ikke se prinsipielle grunner for å ekskludere fartøy med garn- og snøreadgang fra å kunne samfiske, når de de først er gitt anledning til å bruke not. Utvalget registrerer at det nye regelverket for samfiske angir en generell regel om at fartøy som skal delta i samfiske må ha største lengde under 15 meter, men at det er gitt særskilte unntak fra dette i fiske etter nvg-sild.

Med utgangspunkt i foranstående går utvalget inn for at fartøy med garn- og snøreadgang med hjemmelslengde under 15 meter og største lengde under 15 meter gis anledning til samfiske i fisket etter makrell. Slikt fiske må utøves som et låssettingsfiske.

9.4 Ad spørsmål om refordelinger i garn- og snøregruppen

Selv om det ikke står spesifikt i mandatet til utvalget at det bør se på retningslinjer og praksis knyttet til refordelinger i garn- og snøregruppen velger utvalget å fremme noen vurderinger omkring dette spørsmålet.

Spørsmål om behovet for forhåndsdefinerte refordelingsdatoer har vært gjenstand for debatt i organisasjonen en rekke ganger. Landsstyret har tidligere landet på at det av planleggingsmessige hensyn kan være fornuftig å ha slike datoer å forholde seg til, selv om det ut fra geografiske aspekter kan være noe ulike syn på hvor tidlig/sent datoene skal settes. Praksis har også vært at slike datoer har kunnet avvikes dersom det foreligger gode grunner for det.

Kvotereguleringen i garn- og snøregruppen har hele tiden vært kjennetegnet av overregulering (maksimalkvoter) og en dato for refordeling. De siste årene har overreguleringen ved årets start ligget i størrelsesorden 25%. Etter som fisket har utviklet seg utover i sesongen har det etter passering av en på forhånd fastsatt refordelingsdato ofte blitt foretatt økinger i kvotene (refordeling). I de siste årene har denne refordelingsdatoen blitt fastsatt til omkring 15. september, og det har utviklet seg en forventning blant garn- og snørefiskerne om at det vil komme et kvotetillegg etter at refordelingsdatoen er passert. Dette har også vist seg å være tilfelle i praksis, da en i tilnærmet alle senere år har økt kvotene i garn- og snøregruppen. Tidspunktet for refordelingsdatoen er nøye vurdert og tilpasset ut fra forventet tilgjengelighet og fisketakt i garn- og snøregruppen.

I forbindelse med at det fra og med 2011 ble åpnet for at fartøy med garn- og snøreadgang kunne bruke not i fiske etter makrell oppsto det et spørsmål om refordelinger også skulle omfatte fartøy som velger å fiske makrellkvoten med not. Forannevnte ble vurdert i organisasjonen og Landsstyret uttalte bl.a. følgende i vedtak av 6.9.2011:

«I følge reguleringsforskriften er skjæringsdatoen for refordeling i krok- og garngruppen fastsatt til 9. september. Norges Fiskarlag mener at det vil være grunnlag for å øke overreguleringen i denne gruppen, og anbefaler at kvoteenheten umiddelbart økes med 30% i denne reguleringsgruppen. Fiskarlaget vil allerede nå signalisere at dersom en skulle komme i en situasjon hvor det vurderes å slippe makrellfisket fritt i denne gruppen, må dette ikke omfatte adgang til å fiske med notredskap for fartøy med faktisk lengde over 15 meter.»

Det ble gjennomført flere refordelinger (økning av maksimalkvotene) i 2011, og det gjensto et lite restkvantum ved årets slutt. Også i 2012 ble maksimalkvoten økt en gang og fisket på den overregulerte kvoten ble stoppet 29. september da gruppekvoten var beregnet oppfisket. I 2013 ble det ikke foretatt refordelinger og maksimalkvotefisket ble stoppet 28. september. I 2014 ble gjensto imidlertid et betydelig makrellkvantum og det ble foretatt to refordelinger uten at dette hadde særlig innvirkning på fisketakten.

Arbeidsutvalget fattet følgende vedtak 8.10.2014 vedrørende refordeling:

«Norges Fiskarlag viser til mottatt e-post fra Fiskeridirektoratet datert 6. oktober d.å. vedrørende spørsmålet om refordeling i snøre- og garngruppens fiske etter makrell. Fiskarlaget viser til at det pr. 7. oktober d.å. fortsatt gjenstår nærmere 4.850 tonn makrell av 2014-kvoten til snøre og garngruppen.

Årets makrellsesong for snøre- og garngruppen har vært utfordrende, og mønsteret og tilgjengelighet har endret seg siden i fjor. Fisketakten til snøre- og garngruppen har nå avtatt betydelig, og fartøyene som drifter med snøre (krok) er i ferd med å avslutte sesongen. Ut fra rådende situasjon vil Norges Fiskarlag fremme følgende forslag til justeringer av reguleringsopplegget i snøre- og garngruppen:

1. Overreguleringen økes til 100% (omfatter ikke fartøy over 15 meter som kan benytte notredskap – fortsatt kun garantert kvote for disse). Det tilrås ikke at fartøy med snøreadgang kan nytte trålredskap til å fiske makrellkvoten.
2. Norges Fiskarlag vil understreke at kvoten til snøre- og garngruppen fortrinnsvis skal tas med disse redskapene, og en vil derfor advare mot å utvide adgangen til å fiske restkvoten med andre redskaper (not og trål) ut over de muligheter som ligger i gjeldende reguleringsopplegg når det gjelder redskapsfleksibilitet (notredskap). Fiskarlaget mener at det er viktig å ta hensyn til dette også i forbindelse med refordelingsspørsmål, jfr. organisasjonens gjennomslag for ikke å slippe opp for full redskapsfleksibilitet i snøre- og garngruppen når dette var gjenstand for behandling i 2011.

3. Norges Fiskarlag anmoder videre om at dersom det ved årets utløp fortsatt gjenstår en restkvote i snøre- og garngruppen som er høyere enn flekskvoten til gruppen på 1.735 tonn (10% av gruppekvoten), så må myndighetene legge til rette for at denne restkvoten kan overføres til 2015-kvoten til snøre- og garngruppen. Det må antas at kvoteutnyttelsen av 2014-kvotene til øvrige reguleringsgrupper er såpass høy at en kommer innenfor den nasjonale begrensningen på 10% av den norske makrellkvoten for 2014. Alternativt tilrås at overskytende restkvote fra snøre- og garngruppen overføres til kystgruppens 2015-kvote.
4. Det bes om at anbefalte justeringer iverksettes så snart som mulig.»

Utvalget er kjent med at det oppsto betydelig misnøye med ovennevnte vedtak innenfor fartøyene over 15 meter som hadde fått adgang til å fiske makrell med not. Disse fant det svært urimelig at de ikke kunne få ta del i refordelinger når det lå an til at gruppekvoten ikke kunne bli fisket. I arbeidsutvalgets vedtak framkommer ønske om å kunne overføre hele restkvoten fra 2014 til garn- og snøregruppens kvote for 2015. Dette ble imøtekommet av myndighetene, slik at garn- og snøregruppens gruppekvote for 2015 vil bli tilført mellom 4000-5000 tonn.

Utvalget er av den oppfatning at, i og med at det fortsatt legges opp til et overregulert fiske i garn- og snøregruppen for en del av fartøyene i denne reguleringsgruppen (både hjemmelslengde og største lengde under 15 meter), så bør det fortsatt etableres en forhåndsfastsatt refordelingsdato. Denne tilrås satt til midten av september, slik som tidligere.

Når det gjelder hvilke fartøy som skal omfattes av en eventuell refordeling tilrås utvalget at en viderefører etablerte praksis med at det kun er de fartøyene (med angitt redskap) som har adgang til å fiske maksimalkvotene som også gis kvotetillegg gjennom refordelinger. Utvalget går inn for at eventuelle mindre restkvoter forutsettes overført til påfølgende års gruppekvote til garn- og snøregruppen. Dersom det imidlertid skulle oppstå en situasjon med en ekstraordinær høy restkvote mener utvalget at en må vurdere å inkludere alle fartøyene i garn- og snøregruppen i en refordeling.

31. Januar 2015

Alf Erik Ulland/s

Håkon Matre/s

Martin Leinebø/s

Jan Erik Johnsen/s

Kåre Heggebø/s
(leder)

Vedlegg: Utdrag fra Utøvelsesforskriften – regler for samfiske og samføring

«KAPITTEL Vb SAMFISKE OG SAMFØRING AV PELAGISKE FANGSTER

§ 33f Krav til fartøy som skal drive samfiske i pelagiske fiskeri

To notfartøy under 15 meter største lengde kan samarbeide om gjennomføringen av notkast og låssetting av fangst av norsk vårgytende sild, makrell og sild i Nordsjøen og Skagerrak. Dette gjelder uten hinder av bestemmelser om kvoteutnyttelse og overføring av fangst mellom fartøy.

Begge notfartøyene må til enhver tid være egnet, bemannet og utstyrt for samfiske og låssetting. Fartøyene kan søke Fiskeridirektoratets regionkontor om dispensasjon fra deltakerforskriftens krav til egnethet, bemanning og utstyr under gjennomføringen av samfisket.

Notfartøy som skal drive samfiske etter norsk vårgytende sild, må begge tilhøre enten lukket gruppe og ha hjemmelslengde under 15 meter eller åpen gruppe. Unntak fra kravene til hjemmelslengde og største lengde gjelder for fartøy i lukket gruppe hvor eier av notfartøy med hjemmelslengde og største lengde på eller over 15 meter drev samfiske med et fartøy med hjemmelslengde og største lengde under 15 meter i årene 2008, 2009 eller 2010. Unntaket gjelder også for eiere av fartøy i lukket gruppe med hjemmelslengde under 15 meter og største lengde over 15 som drev samfiske med et fartøy med hjemmelslengde og største lengde under 15 meter i 2014 eller tidligere. Videre gjelder unntak fra krav til lengde dersom ingen av fartøyene i samfiskelaget er egnet til å drive direktehåving av sild.

Notfartøy som skal drive samfiske etter makrell må begge tilhøre reguleringsgruppen for notfartøy med største lengde under 13 meter.

Notfartøy som skal drive samfiske etter sild i Nordsjøen og Skagerrak må begge tilhøre enten lukket eller åpen gruppe.

Fartøy som har drevet selvstendig fiske i et kalenderår kan ikke delta i samfiske i samme kalenderår, med mindre fartøyet har minst 20 % igjen av egen kvote hver gang fartøyet skal drive samfiske.

§ 33g Begrensning i kvantum av norsk vårgytende sild og sild i Nordsjøen og Skagerrak som kan samfiskes

I fisket etter norsk vårgytende sild kan et samfiskelag lande et kvantum tilsvarende summen av inntil 2 x 12,52 kvotefaktorer.

I fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak kan et samfiskelag lande et kvantum tilsvarende summen av inntil 2 x 15 kvotefaktorer.

Kvantum utover dette må det enkelte fartøyet fiske og lande alene.

§ 33h Krav til påmelding og antall fartøy i et samfiskelag

Fartøy som skal drive samfiske må før samfisket starter være skriftlig påmeldt som samfiskelag til Norges Sildesalgslag. Ett samfiskelag kan være påmeldt til fiske på en eller flere arter. Påmeldingen som samfiskelag er gyldig i ett kalenderår.

Ved påmelding må samfiskerne utpeke en av deltakerne som ansvarshavende.

Påmeldingen skal inneholde alle nødvendige opplysninger om deltakende fartøyer, eiere, registreringsmerke, ansvarshavende og i hvilket fiskeri det skal drives samfiske.

Hvert fartøy kan bare delta i ett samfiskelag per kalenderår. Denne begrensningen gjelder per art. Et fartøy kan likevel delta i ett nytt samfiskelag dersom tidligere fartøy i samfiskelaget er utgått av merkeregisteret som følge av en strukturordning.

§ 33i Krav til låssetting og innmelding av fangsten

All samfisket fangst skal låssettes.

Fangsten er låssatt når den er sikret i merd/pose. Fisk som holdes i snurpenot på siden av fartøyet er ikke ansett som låssatt.

Straks fangsten er låssatt skal fisker melde den inn til Norges Sildesalgslag. Dette gjelder uavhengig av om fangsten skal meldes til auksjon eller lagres i låset. Låssted med tilhørende koordinater (geografisk posisjon) og kommune skal angis i innmeldingen. Samfiskeoperasjonen er avsluttet når fangsten er låssatt og innmeldt til Norges Sildesalgslag.

For øvrig skal låset oppankres eller fortøytes til land og merkes på forsvarlig måte med minimum en blåse fra hvert deltakende fartøy i samfiskelaget.

Samfiskelaget plikter å føre tilsyn med at den låssatte fangsten håndteres og oppbevares i tråd med bestemmelsene om fangst av fisk som skal holdes levende i kapittel XVIII.

§ 33j Landing og samføring av samfisket og låssatt fangst

Låset skal være oppankret eller fortøyd til land før fangsten kan landes.

Landing av låssatt fangst kan skje ved opptak fra lås i sjøen til godkjent førings-/kjøperfartøy.

Den låssatte fangsten kan også tas opp og føres i land av ett eller begge fartøyene i samfiskelaget (samføring). Ved samføring skal samfiskelaget snarest mulig melde fra til Norges Sildesalgslag om tidspunktet for opptak fra lås, kvantumet som skal samføres og landingssted.»
